

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Червінчук А. В., Пилипенко Є. О., Атаманенко Ю. Ю.

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ РЕАГУВАННЯ
ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ**

Науково-практичні рекомендації

УДК 351.811

Ч-45

*Затверджено до друку Вченою радою
Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 6 від 28 листопада 2023 року)*

Рецензенти:

Собакарь Андрій Олексійович — завідувач кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, підполковник поліції;

Пузиня Євген Вадимович — начальник відділу реагування патрульної поліції Криворізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, майор поліції.

Червінчук А. В., Пилипенко Є. О., Атаманенко Ю. Ю.

Ч-45 Нормативно-правова регламентація діяльності підрозділів реагування патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху : науково-практичні рекомендації. / А. В. Червінчук, Є. О. Пилипенко, Ю. Ю. Атаманенко. - Київ: ВД Дакор, 2023 — 68 с.

ISBN 978-617-8066-70-3

Викладені у публікації рекомендації можуть бути корисними для співробітників Національної поліції України, працівників, курсантів, студентів та слухачів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських.

УДК 351.811

ISBN 978-617-8066-70-3

© Червінчук А. В., Пилипенко Є. О.,
Атаманенко Ю. Ю., 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. ЗАВДАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ РЕАГУВАННЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ	7
2. ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ СЕКТОРІВ РЕАГУВАННЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ	14
3. ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ГРУП РЕАГУВАННЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ	43
ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63
АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ	67

ВСТУП

У системі центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які відповідно до покладених завдань беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху особливе місце займає Національна поліція України. Саме на поліцію покладається ціла низка повноважень, що визначаються як Законом «Про Національну поліцію», так і Законом «Про дорожній рух». Ключовими поліцейськими підрозділами в забезпеченні безпеки дорожнього руху є підрозділи патрульної поліції, які мають вживати організаційних заходів для підвищення рівня безпеки дорожнього руху; виявляти та припиняти факти порушень безпеки дорожнього руху, а також виявляти причини і умови, що сприяють їх вчиненню; здійснювати контроль за додержанням законів, інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища від шкідливого впливу автотранспортних засобів; надавати в межах своєї компетенції посадовим і службовим особам та громадянам обов'язкові для виконання приписи про усунення порушень правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, а у разі невиконання таких приписів — притягувати винних осіб до передбаченої законодавством відповідальності; удосконалювати регулювання дорожнього руху з метою забезпечення його безпеки та підвищення ефективності використання транспортних засобів [22].

Проте підрозділи патрульної поліції створені та провадять свою діяльність не у всіх населених пунктах та автомобільних шляхах України. Територією обслуговування цих підрозділів є Столиця країни, обласні центри та великі міста, а також деякі дороги державного значення. В інших місцевостях, де підрозділи патрульної поліції відсутні, зазначені повноваження реалізуються поліцейськими секторів реагування патрульної поліції. Водночас саме на територіях, де забезпечення безпеки дорожнього руху покладається на сектори реагування патрульної поліції за статистичними показниками 2022 року трапилося близько 40% дорожньо-транспортних пригод із загиблими та/або травмованими.

Саме тому від ефективності роботи поліцейських груп реагування патрульної поліції залежить збереження життя та здоров'я учасників дорожнього руху у малих та середніх містах, селах, селищах і поселеннях. Однак, наразі організація роботи підрозділів реагування патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху залишається нормативно не впорядкованою. Відсутні чіткі відомчі нормативно-пра-

ВСТУП

вові акти, що регламентують діяльність поліцейських цих підрозділів, визначають їх завдання та функції щодо регулювання дорожнього руху, здійснення контролю за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками і правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі.

Авторським колективом на підставі аналізу чинного законодавства України, результатів наукових досліджень провідних учених-правників визначено правові основи діяльності секторів реагування патрульної поліції та запропоновано проект нормативно-правового акту — Інструкції з питань діяльності підрозділів реагування патрульної поліції Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

1. ЗАВДАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ РЕАГУВАННЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Поняття «безпека дорожнього руху», «забезпечення безпеки дорожнього руху», так само, як і поняття самого дорожнього руху відсутні у нормативно-правових актах України, але неодноразово ставали предметом жвавих дискусій українських вчених-правників. Так, на думку О. Ю. Салманової, під дорожнім рухом доцільно вважати нормативно врегульовану діяльність, у результаті якої здійснюється просторове пересування людей і вантажів дорогами за допомогою транспортних засобів або без них [25, с. 16]. Також, деякі науковці, визначаючи сутність дорожнього руху, схиляються до думки, що дорожній рух являє собою переміщення людей і вантажів механічними транспортними засобами, осіб без транспортних засобів дорогами, що регламентовано спеціальними правовими нормами, а також урегульовано спеціальними технічними засобами та державними органами [23, с. 353].

У свою чергу, на думку українських дослідників питання забезпечення безпеки дорожнього руху, безпека дорожнього руху — це певна система та стан захищеності учасників дорожнього руху, їхнього життя, здоров'я, майна та інших цінностей і життєво важливих інтересів, відсутність ризику завдання шкоди таким цінностям та інтересам [27, с. 178].

Забезпечення безпеки дорожнього руху — це регламентована нормативними документами сукупність взаємопов'язаних організаційних, соціальних, економічних і технічних заходів, методів та засобів, спрямованих на забезпечення і підтримку необхідного рівня безпеки перевезення пасажирів та вантажів [26, с. 27]. Також, на думку вчених забезпечення безпеки дорожнього руху включає та передбачає: 1) наявність досконалого законодавства у сфері транспортної безпеки, норми якого чітко описують безпеку дорожнього руху, правила та вимоги до неї; належне функціонування відповідного механізму дотримання цих правил та норм, забезпечення безпеки на дорогах; ефективну роботу усіх суб'єктів гарантування безпеки дорожнього руху; посилену відповідальність за порушення правил дорожнього руху; 2) відповідність стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки

руху та законодавству України; 3) наявність норм і правил дорожнього руху і, найголовніше, їх неухильне дотримання; 4) своєчасне забезпечення та надання необхідної медичної допомоги, застосування заходів для забезпечення надання екстреної медичної допомоги у тому числі потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод; 5) постійну наявність інформації про умови дорожнього руху з метою попередження учасників дорожнього руху про загрози чи небезпеки на дорогах та інших необхідних відомостей [27, с. 179].

Також, на думку більшості українських вчених, під діяльністю із забезпечення безпеки дорожнього руху, слід розуміти систему дій, спрямованих на забезпечення безпечного переміщення людей та вантажів механічними транспортними засобами, а також людей без транспортних засобів по дорогах, що регламентується спеціальними правовими нормами, регулюється державними органами, а також проходить в умовах реальної небезпеки виникнення обставин, які загрожують учасникам дорожнього руху [24, с. 22].

Слід зазначити, що особливе місце у забезпеченні безпеки дорожнього руху належить Національній поліції України як центральному органу виконавчої влади, що служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності.

У сфері забезпечення дорожнього руху відповідно до ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейські здійснюють: регулювання дорожнього руху та контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі; супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законодавством; видання відповідно до закону дозволів на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видання та погодження дозвільних документів у сфері безпеки дорожнього руху; вживають всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, у тому числі, що трапились на автомобільному транспорті [3].

Повноваження підрозділів Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху також визначає і Закон України «Про дорожній рух». Так, відповідно до ст. 52³ Закону до повноважень Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху належать: участь у реалізації в межах своїх повноважень державної політики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху; забезпечення безпеки дорожнього руху; організація в установленому порядку супроводження і забезпечення безпечного руху транспортних засобів спеціального та спеціалізованого призначення; погодження відповідно до вимог цього

Закону, інших законодавчих актів проєктів на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, залізничних переїздів, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд у межах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг; погодження поданих у встановленому порядку пропозицій стосовно обладнання засобами організації дорожнього руху місць виконання дорожніх робіт, проєктів та схем організації дорожнього руху, маршрутів руху пасажирського транспорту, маршрутів організованого руху громадян і місць їх збору, порядку проведення спортивних та інших масових заходів, які можуть створити перешкоди дорожньому руху; видача в установленому порядку у випадках, передбачених законом, дозволів на участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні; здійснення контролю за безпекою дорожнього руху під час надання послуг з перевезення пасажирів чи вантажів, у тому числі небезпечних, додержанням законодавства у зазначеній сфері, розробленням і видачею в установленому порядку документів щодо погодження маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів; інформування учасників дорожнього руху про фіксацію фактів правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі [4].

Національна поліція також здійснює контроль за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, виконанням установлених Кабінетом Міністрів України правил паркування тощо.

За функціональним призначенням та структурним поділом Національної поліції, забезпеченням безпеки дорожнього руху займаються підрозділи патрульної поліції та підрозділи реагування патрульної поліції.

Слід зазначити, що підрозділ реагування — це структурний підрозділ територіального (відокремленого) підрозділу, який організовує та координує діяльність груп реагування патрульної поліції, зокрема щодо оперативного реагування на повідомлення про правопорушення або події, превентивної та профілактичної роботи, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень [29].

Відповідно до Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 27.04.2020 року № 357, група реагування патрульної поліції (ГРПП) — це наряд патрульної поліції у складі не менше двох поліцейських, які в зоні оперативного реагування виконують завдання із забезпечення публічної безпеки і порядку, взаємодії з населенням, безпеки дорожнього руху, запобігання правопорушенням або подіям та їх припинення, оперативного

ЗАВДАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ РЕАГУВАННЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

реагування на них. У свою чергу, сектор реагування патрульної поліції (СРПП) — це підрозділ патрульної поліції, який цілодобово забезпечує оперативне реагування на повідомлення про правопорушення або події, у межах компетенції здійснює їх розгляд, а також комплекс превентивних заходів шляхом патрулювання території обслуговування, виявлення та припинення правопорушень, застосування визначених законодавством поліцейських та інших заходів [17].

Виходячи із вищезазначених визначень понять, можна окреслити основні завдання підрозділів реагування патрульної поліції, серед яких:

- забезпечення публічної безпеки і порядку;
- охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- протидія злочинності;
- здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень;
- патрулювання території обслуговування з метою проведення превентивних заходів з попередження та виявлення правопорушень;
- забезпечення безпеки дорожнього руху;
- забезпечення публічної безпеки й порядку на вулицях, площах, у парках, інших публічних місцях;
- своєчасне реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події.

У сфері забезпечення безпеки дорожнього руху поліцейські підрозділи реагування патрульної поліції:

- регулюють дорожній рух та здійснюють контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;
- здійснюють своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події на транспорті;
- здійснюють провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху; приймають рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечують їх виконання;
- виявляють причини та умови, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень на автомобільному транспорті, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення;
- здійснюють превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху;

- здійснюють супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законом тощо.

Штатна чисельність підрозділів реагування патрульної поліції в Україні становить 11375 посад. Розподіл кількісного складу за регіонами країни відповідає щільності населення на території обслуговування за адміністративно-територіальними одиницями. Так, найбільша кількість співробітників ГРПП несуть службу в Дніпропетровській, Київській,

Таблиця 1

Штатна чисельність підрозділів реагування ГУНП в областях¹

Область	Штатна чисельність
Вінницька	568
Волинська	395
Дніпропетровська	930
Донецька	413
Житомирська	453
Закарпатська	346
Запорізька	480
Івано-Франківська	318
Київська	995
Кіровоградська	356
Луганська	191
Львівська	736
Миколаївська	330
Одеська	672
Полтавська	387
Рівненська	342
Сумська	363
Тернопільська	251
Харківська	799
Херсонська	322
Хмельницька	512
Черкаська	446
Чернігівська	519
Чернівецька	251
ВСЬОГО	11375

¹ Інформація надана Департаментом превентивної діяльності Національної поліції України станом на червень 2023 року.

Харківській, Львівській та Одеській областях, а найменша — у Чернівецькій, Херсонській та Луганській (табл. 1) [29].

З урахуванням плинності кадрів здійснюється постійний добір на посади поліцейських у підрозділи реагування патрульної поліції в усіх областях.

Так, за даними сайту Національної поліції України (Система відбору кадрів) 10 серпня 2023 року оголошений конкурс № 7821 щодо відбору на посаду поліцейського сектору реагування патрульної поліції у ГУНП в Запорізькій області у кількості чотирьох осіб у Васильківське, Мелітопольське районні управління поліції, Бердянський районний відділ поліції та у відділ поліції № 6 (Запорізьке районне управління поліції) [30].

Також 18 серпня 2023 року був оголошений конкурс № 7836 щодо відбору на посаду поліцейського сектору реагування патрульної поліції у ГУНП у Вінницькій області у кількості десяти осіб у Гайсинське районне управління поліції, у Жмеринський, Могилів-Подільський, Тульчинський районні відділи поліції, у відділи поліції № 4 та № 5 (м. Липовець, м. Немирів), у відділення поліції № 1 та № 3 (м. Ямпіль, м. Ладижин) [31].

До основних службових обов'язків за посадою поліцейського сектору реагування патрульної поліції належать: швидке та ефективне реагування на правопорушення, патрулювання визначеної території для забезпечення публічної безпеки і порядку; забезпечення безпеки дорожнього руху; здійснення контролю стану дорожньої інфраструктури; виїзд на виклики громадян; надання невідкладної допомоги громадянам; здійснення заходів, спрямованих на розкриття злочинів по гарячих слідах, а також протидія злочинності; здійснення превентивних заходів (перевірка осіб, що перебувають під адміністративним наглядом, перевірка власників зброї тощо) [30, 31].

До кандидатів на посади поліцейських секторів реагування патрульної поліції висуваються такі основні вимоги: громадянство України; вік від 18 років; вільне володіння українською мовою, що засвідчується документом про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови; повна загальна середня освіта; наявність посвідчення водія категорії «В»; знання Конституції України, Закону України «Про Національну поліцію», Закону України «Про запобігання корупції», Кодексу України про адміністративні правопорушення.

До кандидатів на посади поліцейських груп реагування патрульної поліції висуваються побажання щодо володіння певними морально-ді-

ловими якостями та навичками, зокрема: висока мотивація та орієнтація на якісні зміни в державі; здатність швидко приймати рішення та діяти в екстремальних ситуаціях; дисциплінованість, організованість, відповідальність; комунікабельність, ввічливість, стриманість, прагнення допомагати людям; вміння аргументовано висловлювати свою думку; досвід роботи з персональним комп'ютером (офісні програми, Інтернет) на рівні впевненого користувача [30, 31].

2. ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ СЕКТОРІВ РЕАГУВАННЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Правову основу діяльності підрозділів реагування патрульної поліції Національної поліції України складають закони та підзаконні нормативно-правові акти.

ЗАКони УКРАЇНИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР

Конституція України є основним законом держави, що визначає основоположні засади (принципи) діяльності Національної поліції як органу виконавчої влади. Принципи діяльності поліції повністю відповідають положенню Конституції. Зокрема, основним законом держави закріплено наступне:

- в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (ст. 8);
- усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними (ст. 21);
- громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками (ст. 24);
- кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність. Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом (ст. 29);
- кожному гарантується недоторканність житла. Не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення

в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду. У невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, можливий інший, встановлений законом, порядок проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду і обшуку (ст. 30);

- кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Винятки можуть бути встановлені лише судом у випадках, передбачених законом, з метою запобігти злочинів чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо (ст. 31);
- ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Кожний громадянин має право знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею. Кожному гарантується судовий захист права спростовувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації (ст. 32);
- кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом. Громадянин України не може бути позбавлений права в будь-який час повернутися в Україну (ст. 33);
- кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб — на свій вибір (ст. 34);
- усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк (ст. 40);

- кожному гарантується право знати свої права і обов'язки. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними (ст. 57);
- закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи (ст. 58).

Ці та інші закріплені Конституцією права та свободи людей стали основою діяльності Національної поліції та побудови, у томі числі, змістової складової розділу II «Принципи діяльності поліції» Закону України «Про Національну поліцію». Зокрема:

- *принцип верховенства права* (ст. 6). Поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Принцип верховенства права застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.
- *принцип дотримання прав і свобод людини* (ст. 7). Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації. Обмеження прав і свобод людини допускається виключно на підставах та в порядку, визначених Конституцією і законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції. Здійснення заходів, що обмежують права та свободи людини, має бути негайно припинене, якщо мета застосування таких заходів досягнута або немає необхідності подальшого їх застосування. Поліцейським за будь-яких обставин заборонено сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. У разі виявлення таких дій кожен поліцейський зобов'язаний негайно вжити всіх можливих заходів щодо їх припинення та обов'язково доповісти безпосередньому керівництву про факти катування та наміри їх застосування. У разі приховування фактів катування або інших видів неналежного поводження поліцейськими керівник органу протягом доби з моменту отримання відомостей про такі факти зобов'язаний ініціювати проведення службового розслідування та притягнення

винних до відповідальності. У разі виявлення таких дій поліцейський зобов'язаний повідомити про це орган досудового розслідування, уповноважений на розслідування відповідних кримінальних правопорушень, вчинених поліцейськими. У діяльності поліції забороняються будь-які привілеї чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками;

- *принцип законності* (ст. 8). Поліція діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України. Поліцейському заборонено виконувати злочинні чи явно незаконні розпорядження та накази. Накази, розпорядження та доручення вищих органів, керівників, посадових та службових осіб, службова, політична, економічна або інша доцільність не можуть бути підставою для порушення поліцейським Конституції та законів України;
- *принцип відкритості та прозорості* (ст. 9). Поліція здійснює свою діяльність на засадах відкритості та прозорості в межах, визначених Конституцією та законами України. Поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку. Поліція забезпечує доступ до публічної інформації, володільцем якої вона є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом. Поліція може оприлюднювати (поширювати) інформацію з обмеженим доступом лише у випадках та в порядку, визначених законом. Нормативно-правові акти, що регламентують діяльність поліції, обов'язково оприлюднюються на веб-порталі центрального органу управління поліції. Нормативно-правові акти з обмеженим доступом оприлюднюються у випадках та в порядку, визначених законом. Проекти нормативно-правових актів, що стосуються прав та свобод людини, обов'язково проходять громадське обговорення в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України;
- *принцип політичної нейтральності* (ст. 10). Поліція забезпечує захист прав та свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності. Поліція у своїй діяльності є незалежною від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань. В органах і підрозділах поліції заборонено використовувати будь-які предмети, на яких зображена символіка політичних партій, та провадити політичну діяльність. Поліцейським заборонено

висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень, а також використовувати службові повноваження у політичних цілях;

- *принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства* (ст. 11). Діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб;
- *принцип безперервності* (ст. 12). Поліція забезпечує безперервне та цілодобове виконання своїх завдань. Кожен має право в будь-який час звернутися за допомогою до поліції або поліцейського. Поліція не має права відмовити в розгляді або відкласти розгляд звернень стосовно забезпечення прав і свобод людини, юридичних осіб, інтересів суспільства та держави від протиправних посягань з посиланням на вихідний, святковий чи неробочий день або закінчення робочого дня.

2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року № 580-VIII

Є основним нормативно-правовим актом, яким керуються підрозділи реагування патрульної поліції під час виконання функціональних обов'язків, у тому числі, у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Зокрема, Закон визначає:

- завдання поліції;
- основні обов'язки і повноваження поліцейських;
- поліцейські заходи, які застосовуються для виконання покладених на поліцію повноважень тощо.

Відповідно ст. 2 Закону завданнями поліції є: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидія злочинності, а також надання послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Основними обов'язками поліцейських згідно із ст. 18 Закону є: неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського; професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва; поважати і не порушувати прав і свобод людини; надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень,

нешасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я; зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків; інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді. Поліцейський на всій території України незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу доби в разі звернення до нього будь-якої особи із заявою чи повідомленням про події, що загрожують особистій чи публічній безпеці, або в разі безпосереднього виявлення таких подій зобов'язаний вжити необхідних заходів з метою рятування людей, надання допомоги особам, які її потребують, і повідомити про це найближчий орган поліції. Звертаючись до особи, або у разі звернення особи до поліцейського, поліцейський зобов'язаний назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на її вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією, не випускаючи його з рук. Додаткові обов'язки, пов'язані з проходженням поліцейським служби в поліції, можуть бути покладені на нього виключно законом.

Повноваженнями поліцейських, відповідно до покладених завдань, є: здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень; виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживання у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; вживання заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; вживання заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності; розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом; у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання; доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення; вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах,

вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях; вживає всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

Що стосується обов'язку забезпечення безпеки дорожнього руху, то до повноважень Національної поліції, зокрема, секторів реагування патрульної поліції, відноситься: регулювання дорожній рух та здійснення контролю за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі; здійснення супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законом; видання відповідно до закону дозволів на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видання та погодження дозвільних документів у сфері безпеки дорожнього руху.

Для забезпечення виконання покладених на підрозділи реагування патрульної поліції повноваження, у тому числі, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, поліцейські можуть застосовувати певні дії або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини (поліцейські заходи, зокрема, превентивні заходи та заходи примусу).

Серед превентивних поліцейських заходів поліцейські ГРПП, застосовують (ст. 31 Закону): перевірка документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка і огляд; зупинення транспортного засобу; вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території; обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю; проникнення до житла чи іншого володіння особи; перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб; поліцейське піклування.

Серед поліцейських заходів примусу, що можуть використовуватись ГРПП під час виконання ними службових обов'язків, у тому числі, під час забезпечення безпеки дорожнього руху, є: фізичний вплив (сила); застосування спеціальних засобів; застосування вогнепальної зброї.

Також, Законом України «Про Національну поліцію» визначаються загальні засади проходження служби поліцейськими, у тому числі, в підрозділах патрульної поліції, питання соціального захисту, фінансового та матеріально-технічного забезпечення.

3. Закон України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 року № 3353-ХІІ

Закон визначає правові та соціальні основи дорожнього руху з метою захисту життя та здоров'я громадян, створення безпечних і комфортних умов для учасників руху та охорони навколишнього природного середовища; регулює суспільні відносини у сфері дорожнього руху та його безпеки, визначає права, обов'язки і відповідальність суб'єктів — учасників дорожнього руху, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, у тому числі, й Національної поліції України. Зокрема, підрозділи Національної поліції:

- повинні надавати інформацію про умови дорожнього руху його учасникам, які використовують автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди або інші місця, призначені для пересування людей та перевезення вантажів за допомогою транспортних засобів (ст. 14);
- при виконанні службових обов'язків можуть відступати від окремих вимог Правил дорожнього руху (ст. 14);
- мають право пред'являти законні вимоги учасникам дорожнього руху (ст.ст. 16-19¹);
- надають допомогу у проведенні профілактичних заходів і в навчанні різних груп населення Правил дорожнього руху (ст. 20);
- беруть участь у обмеженні або забороні дорожнього руху при виконанні робіт на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах (ст. 26);
- здійснюють безпечний та безперешкодний проїзд транспортних засобів з особами, щодо яких здійснюється державна охорона (ст. 26¹);
- погоджують проекти і схеми організації дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах. У разі виникнення загрози безпеці дорожнього руху, перешкод у русі транспортних засобів і пішоходів відповідні посадові особи Національної поліції мають право вносити оперативні зміни в організацію дорожнього руху і вживати необхідних заходів щодо усунення перешкод (ст. 27);
- мають право здійснювати запити у письмовій або електронній формі до Єдиного державного реєстру транспортних засобів щодо власника/належного користувача транспортного засобу, зареєстровані транспортні засоби (ст. 34¹);
- зобов'язані володіти практичними навичками з надання домедичної і медичної допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод (ст. 48);

- здійснюють контроль у сфері безпеки дорожнього руху (ст. 52);
- володіють окремими повноваженнями у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, а саме (ст. 52³): участь у реалізації в межах своїх повноважень державної політики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху; забезпечення безпеки дорожнього руху; організація в установленому порядку супроводження і забезпечення безпечного руху транспортних засобів спеціального та спеціалізованого призначення; погодження відповідно до вимог законодавчих актів проектів на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, залізничних переїздів, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд у межах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг; погодження поданих у встановленому порядку пропозицій стосовно обладнання засобами організації дорожнього руху місць виконання дорожніх робіт, проектів та схем організації дорожнього руху, маршрутів руху пасажирського транспорту, маршрутів організованого руху громадян і місць їх збору, порядку проведення спортивних та інших масових заходів, які можуть створити перешкоди дорожньому руху; видача в установленому порядку у випадках, передбачених законом, дозволів на участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні; здійснення контролю за безпекою дорожнього руху під час надання послуг з перевезення пасажирів чи вантажів, у тому числі небезпечних, додержанням законодавства у зазначеній сфері, розробленням і видачею в установленому порядку документів щодо погодження маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів; інформування учасників дорожнього руху про фіксацію фактів правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі.

Національна поліція також здійснює контроль за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, виконанням установлених Кабінетом Міністрів України правил паркування транспортних засобів у частині забезпечення безпеки дорожнього руху на майданчиках для паркування, а у випадках та порядку, визначених законом, тимчасово затримує і доставляє транспортний засіб, у тому числі з використанням спеціальних транспортних засобів (коли розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху), на спеціальні майданчики чи стоянки для тимчасового зберігання, відповідно до закону тимчасово вилучає посвідчення водія.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-Х

Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП) — нормативно-правовий акт, завданням якого є охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції, інших законів держави, поваги до прав, честі гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання обов'язків, відповідальності перед суспільством.

У сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та ролі поліцейських підрозділів реагування патрульної поліції КУпАП встановлює відповідальність за порушення Правил дорожнього руху, вид та розмір стягнення, компетенцію Національної поліції щодо оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху, їх розгляду та використання заходів забезпечення адміністративного провадження.

Зокрема, відповідно до ст. 222 КУпАП органи Національної поліції розглядають справи про адміністративні правопорушення правил дорожнього руху, правил паркування транспортних засобів, правил, що забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту тощо. Від імені органів Національної поліції розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право працівники органів і підрозділів Національної поліції, які мають спеціальні звання, відповідно до покладених на них повноважень.

З метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу, встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення допускаються адміністративне затримання особи, особистий огляд, огляд речей і вилучення речей та документів, у тому числі посвідчення водія, тимчасове затримання транспортного засобу, відсторонення осіб від керування транспортними засобами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ст. 260 КУпАП).

У сфері забезпечення безпеки дорожнього руху поліцейські груп реагування патрульної поліції можуть використовувати такі заходи забезпечення адміністративного провадження:

- тимчасове вилучення посвідчення водія (ст. 265¹ КУпАП) у разі наявності підстав вважати, що водієм вчинено порушення, за яке може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами;
- тимчасове затримання транспортних засобів (ст. 265² КУпАП) у разі наявності підстав вважати, що водієм вчинено порушення, передбачені ч.ч. 1, 2, 3, 4, 6 і 7 ст. 121, ст. 121³, ч.ч. 3, 5, 6 і 7 ст. 122 (в частині порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху, порушення правил зупинки чи стоянки на місцях, що позначені відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою, на яких дозволено зупинку чи стоянку лише транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, транспортних засобів, оснащених електричними двигунами (одним чи декількома)), ст.ст. 122⁵, 124, 126, 132¹, 206¹ КУпАП, працівник уповноваженого підрозділу, що забезпечує безпеку дорожнього руху, тимчасово затримує транспортний засіб шляхом блокування або доставляє його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку, що дозволяється виключно у випадку, якщо розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху або створює загрозу безпеці руху, або транспортний засіб розміщений на місцях, призначених для зупинки, стоянки, безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, призначених для зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, оснащених електричними двигунами (одним чи декількома), в тому числі за допомогою спеціального автомобіля — евакуатора;
- відсторонення осіб від керування транспортними засобами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ст. 266 КУпАП). Особи, які керують транспортними засобами, і щодо яких є підстави вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, підлягають відстороненню від керування цими транспортними засобами, та оглядові на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебу-

вання під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

5. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05 квітня 2001 року № 2344-III

Визначає роль та місце підрозділів Національної поліції в у сфері організації та здійснення перевезень автомобільним транспортом. Зокрема:

- регулярні та нерегулярні перевезення груп дітей здійснюють за умови узгодження маршруту та розкладу руху із замовником та відповідними підрозділами Національної поліції (ст. 38);
- підрозділи Національної поліції беруть участь у визначенні місць зберігання транспортних засобів (ст. 21). Власники (користувачі) автобусів, що використовуються для перевезення пасажирів на комерційній основі, повинні забезпечувати їх зберігання у спеціально пристосованих для цього приміщеннях, гаражах, на майданчиках, стоянках, забезпечених засобами охорони. Органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень за погодженням з відповідним підрозділом Національної поліції приймають рішення про організацію місць зберігання транспортних засобів на відповідній території (з урахуванням забезпечення їх станціями зарядки електромобілів) та здійснюють контроль за діяльністю таких місць зберігання транспортних засобів відповідно до законодавства (ст. 21);
- беруть участь у проведенні конкурсу щодо визначення автомобільного перевізника на автомобільному маршруті загального користування. Зокрема, відповідно до ст. 44 Закону для підготовки та проведення конкурсу щодо визначення автомобільного перевізника на автомобільному маршруті загального користування органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування утворюють конкурсний комітет, до складу якого входять представники відповідних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті, та територіальних органів Національної поліції, а також громадських організацій у сфері автомобільного транспорту.

6. Закон України «Про автомобільні дороги» від 08 вересня 2005 року № 2862-IV

У сфері правових та організаційних засадах забезпечення функціонування автомобільних доріг, їх будівництва, реконструкції, ремонту та утримання в інтересах держави і користувачів автомобільних доріг повноваженнями Національної поліції України є:

- узгодження питання щодо закриття або обмеження руху на вулицях і дорогах міст чи інших населених пунктів (ст. 16);
- погодження тимчасового обмеження руху транспортних засобів при проведенні ремонтних та інших робіт на вулицях і дорогах міст та інших населених пунктів (ст. 20);
- бути повідомленим з боку користувачів автомобільних доріг про виявленні перешкоди в дорожньому русі (ст. 32);
- погодження встановлення відповідних інформаційно-вказівних дорожніх знаків на ділянці автомобільної дороги, де запроваджується тимчасове обмеження або припинення руху транспортних засобів (ст. 32¹);
- погодження порядку оповіщення користувачів автомобільних доріг загального користування про стан аварійності на автомобільних дорогах, дорожнього покриття, тимчасового обмеження або припинення руху, а також гідрометеорологічних та інших умов дорожнього руху (ст. 32¹).

ПІДЗАКОННІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

Постанови Кабінету Міністрів України

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Правила дорожнього руху» від 10 жовтня 2001 року № 1306

Правила дорожнього руху встановлюють єдиний порядок дорожнього руху на всій території України. Учасники дорожнього руху зобов'язані їх знати та неухильно виконувати. Зокрема, Правила дорожнього руху (ПДР) визначають права та обов'язки учасників дорожнього руху, правила руху (початок, маневрування, зміна напрямку руху, зупинка, стоянка чи швидкість руху) транспортними засобами вулицями у містах, автошляхами поза населеними пунктами тощо, правила користування зовнішніми світловими приладами, рух через залізничні переїзди, у колонах,

у житловій та пішохідній зонах, правила буксирування та експлуатації транспортних составів, правила перевезення вантажів та пасажирів.

У свою чергу, поліцейські секторів реагування патрульної поліції здійснюють контроль за дотриманням Правил дорожнього руху, а у випадку їх порушення здійснюють фіксацію порушення та провадження по справі відповідно до вимог положень Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Крім того, окрім контролю за дорожнім рухом та реагуванням на протиправні дії його учасників, поліцейські, з урахуванням вимог розділу 8 Правил дорожнього руху, також здійснюють й регулювання дорожнього руху.

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення» від 17 грудня 2008 року № 1086

Порядок визначає процедуру тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення, зокрема: тимчасове вилучення посвідчення водія на транспортний засіб здійснюється поліцейським шляхом вилучення посвідчення водія, виготовленого на бланку та/або внесення Єдиного державного реєстру транспортних засобів. Проте, посвідчення водія тимчасово вилучається лише за наявності підстав вважати, що водієм вчинено правопорушення, передбачене КУпАП, за яке може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами. Оскільки вилучення посвідчення не є підставою для заборони керуванню транспортними засобами, до винесення судом постанови у справі про адміністративне правопорушення та набрання нею законної сили поліцейський має видати водієві тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом строком не більше ніж на три місяці з дати вилучення посвідчення водія.

Окрім порядку вилучення, постанова визначає також й порядок повернення посвідчення водія у особи, в якій його було вилучено. Зокрема, поліцейський, у тому числі, підрозділу реагування патрульної поліції зобов'язаний повернути посвідчення водія: за заявою водія у разі, коли суд не прийняв у тримісячний строк рішення про позбавлення водія права керування транспортним засобом або не розглянув у встановлений законом строк справу про адміністративне правопорушення, крім справ про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 130 КУпАП; за заявою водія у разі, коли суд не прийняв протягом року рішення про позбавлення водія права керування транспортним засобом або

не розглянув у встановлений законом строк справу про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 130 КУпАП; після виконання водієм постанови суду про накладання адміністративного стягнення або подання до територіального органу Національної поліції копії постанови суду про закриття справи (крім випадків, коли справу про адміністративне правопорушення за тим самим фактом закрито у зв'язку з передачею матеріалів прокурору або органу досудового розслідування).

3. *Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання» від 17 грудня 2008 року № 1102*

Порядок визначає процедуру тимчасового затримання транспортних засобів працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції (у тому числі ГРПП), зберігання таких транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках, а також їх повернення.

Відповідно до зазначеного Порядку тимчасове затримання транспортно-го засобу проводиться поліцейським у разі наявності в нього підстав вважати, що водієм вчинено порушення, передбачені ч.ч. 1-4, 6 і 7 ст. 121, статтею 121³, ч.ч. 3, 5-7 ст. 122 (у частині порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху, порушення правил зупинки чи стоянки на місцях, що позначені відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою, на яких дозволено зупинку чи стоянку лише транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, транспортних засобів, оснащених електричними двигунами (одним чи декількома), статтями 122⁵, 124, 126, ч.ч. 1-4 ст. 130, ст.132¹, 206¹ КУпАП.

Тимчасове затримання транспортного засобу здійснюється також у разі виявлення транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук відповідно до статті 36 Закону України «Про виконавче провадження» [7].

Постанова про розшук транспортного засобу, винесена виконавцем, є обов'язковою для виконання поліцейськими, у тому числі, підрозділів реагування патрульної поліції. Тимчасове затримання та зберігання поліцією на спеціальних майданчиках чи стоянці виявленого за результатами розшуку транспортного засобу боржника здійснюються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Розшук транспортного засобу боржника припиняється в разі його виявлення, про що виконавцем не пізніше наступного робочого дня виноситься постанова про зняття майна з розшуку. Поліцейським забороняється брати участь у тимчасовому затриманні транспортних засобів у випадках, не передбачених законом.

Тимчасове затримання транспортного засобу шляхом доставлення його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку проводиться виключно за умов, що розміщення такого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху чи створює загрозу безпеці руху, або транспортний засіб розміщений на місцях, призначених для зупинки, стоянки, безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, або на місцях, призначених для зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, оснащених електричними двигунами (одним чи декількома). За відсутності вищезазначених умов, тимчасове затримання транспортного засобу проводиться шляхом блокування за допомогою технічних пристроїв (Закон України «Про виконавче провадження»).

Відповідно до Порядку тимчасового затримання транспортних засобів доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється за допомогою спеціальних автомобілів-евакуаторів, у тому числі тих, що належать підприємствам, установам та організаціям, які провадять діяльність, пов'язану з транспортуванням транспортних засобів, і з якими територіальним (у тому числі міжрегіональним) органом Національної поліції укладені в установленому порядку договори. Для доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку поліцейський викликає евакуатор через чергового відповідного територіального органу Національної поліції.

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду» від 17 грудня 2008 року № 1103

Порядок визначає процедуру направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду.

Відповідно до Порядку, огляду поліцейським підлягають водії транспортних засобів, щодо яких у співробітника поліції є підстави вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу

та швидкість реакції. Огляд може проводитися поліцейським на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціальних технічних засобів (законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, які відповідають вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність. Огляд на місці зупинки транспортного засобу повинен проводитися поліцейським із застосуванням технічних засобів відеозапису, а в разі неможливості застосування таких засобів — у присутності двох свідків, окрім працівників Національної поліції. Якщо водій транспортного засобу відмовляється від проведення огляду поліцейським на місці зупинки транспортного засобу або висловив незгоду з його результатами, він направляється для проведення огляду до відповідного закладу охорони здоров'я. Поліцейський має забезпечувати проведення огляду водія транспортного засобу в закладі охорони здоров'я не пізніше ніж протягом двох годин з моменту виявлення відповідних підстав.

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження зразків бланків і технічних описів бланків національного та міжнародного посвідчень водія, свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, тимчасового реєстраційного талона транспортного засобу та зразка розпізнавального автомобільного знака України та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 16 вересня 2020 року № 844

Постанова затверджує зразки бланків посвідчень водія, свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, тимчасового реєстраційного талона. Даною постановою поліцейські, у тому числі, секторів реагування патрульної поліції керуються при перевірці документів у водіїв відповідно до положень та вимог розділу 2 Правил дорожнього руху.

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання ведення обліку дорожньо-транспортних пригод» від 22 травня 2019 року № 424

Постанова затверджує правила ведення обліку дорожньо-транспортних пригод співробітниками Національної поліції, у тому числі працівниками підрозділів реагування патрульної поліції в єдиній інформаційній системі МВС.

Такий облік забезпечує обробку отриманої під час діяльності поліцейських підрозділів інформації про дорожньо-транспортні пригоди,

а саме про: реєстрацію дорожньо-транспортних пригод; характеристику місця дорожньо-транспортної пригоди (дорожні умови та дорожню обстановку); учасників, потерпілих, травмованих та загиблих; транспортні засоби та їх страхування.

Накази Міністерства внутрішніх справ України

1. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції» від 06 листопада 2015 року № 1376

Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції встановлює порядок оформлення в органах Національної поліції України, у тому числі в їх структурних (відокремлених) підрозділах, матеріалів про адміністративні правопорушення, порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також визначає порядок контролю за дотриманням законодавства під час оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (крім правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху).

Інструкція розроблена відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, а тому вимоги Інструкції щодо документування адміністративних правопорушень, застосуванню заходів адміністративного провадження, порядку розгляду справ, виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень містить положення та посилання на відповідні статті КУпАП, що регламентують зазначені питання.

Також дана Інструкція визначає порядок діловодства у справах про адміністративні правопорушення та контроль за станом дотримання законності під час здійснення адміністративного провадження. Зокрема, складені протоколи по справах про адміністративні правопорушення, постанови по справах про адміністративні правопорушення та протоколи про адміністративні затримання реєструються впродовж доби в журналі обліку справ про адміністративні правопорушення та протоколів про адміністративні затримання, який за наявності технічної можливості ведеться в електронній формі. В органах поліції заповнення журналів видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення, бланків постанов по справах про адміністративні правопорушення та бланків протоколів про адміністративні затримання і журналів обліку справ про адміністративні правопорушення та протоколів про адміністративні затримання, а також корінців складених протоколів про адміністративні правопорушення, постанов по справах про адміністративні правопо-

рушення та протоколів про адміністративні затримання здійснюється посадовою особою, яка за своїми функціональними обов'язками є відповідальною за стан діловодства у справах про адміністративні правопорушення. Облік використаних бланків протоколів про адміністративні правопорушення, бланків постанов по справах про адміністративні правопорушення та бланків протоколів про адміністративні затримання ведеться в журналі видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення та бланків протоколів про адміністративні затримання, який за наявності технічної можливості ведеться в електронній формі.

2. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Адміністративна практика» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» від 13 березня 2023 року № 180

Інструкція визначає порядок формування та ведення в центральному органі управління поліції, територіальних (у тому числі міжрегіональних) органах поліції інформаційної підсистеми «Адміністративна практика» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», призначеної для забезпечення формування поліцією інформаційних ресурсів щодо автоматизованого обліку адміністративних правопорушень, крім адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих в автоматичному режимі, та порушень правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, у тому числі зафіксованих у режимі фотозйомки (відеозапису), та осіб, які їх вчинили.

Метою інформаційної підсистеми «Адмінпрактика» є автоматизація процесів обробки органами (підрозділами) поліції інформації про адміністративні правопорушення та осіб, які їх вчинили, здійснення перевірки особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, на наявність (відсутність) даних про повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке на особу було накладено адміністративне стягнення, аналізу стану застосування законодавства України про адміністративні правопорушення органами (підрозділами) поліції та формування статистичної звітності.

Формування (наповнення) та ведення (підтримка в актуальному стані) інформаційних ресурсів інформаційної підсистеми «Адмінпрактика» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» здійснюються уповноваженою посадовою

особою органу (підрозділу) поліції за допомогою технічних і програмних засобів інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» на підставі протоколів про адміністративні правопорушення, постанов у справах про адміністративні правопорушення, тимчасових дозволів на право керування транспортними засобами, протоколів про адміністративне затримання, складених (винесених) уповноваженими посадовими особами органу (підрозділу) поліції.

Інформація про вчинене адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване не в автоматичному режимі, та особу, яка його вчинила, вноситься уповноваженою посадовою особою органу (підрозділу) поліції до інформаційної підсистеми «Адмінпрактика» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» та надалі засобами центральної підсистеми єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ вноситься до Реєстру.

За наявності технічної можливості відомості про результати розгляду справ про адміністративні правопорушення та осіб, які їх вчинили, автоматично вносяться до інформаційної підсистеми «Адмінпрактика» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» засобами єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ.

3. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі» від 07 листопада 2015 року № 1395

Інструкція визначає процедуру оформлення поліцейськими підрозділів поліції та поліцейськими, на яких покладаються обов'язки із забезпечення безпеки дорожнього руху в окремих регіонах та населених пунктах, де тимчасово відсутня патрульна поліція, матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі. Також Інструкцією окреслені особливості оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачені статтями 121, 124, 130 КУпАП, особливості провадження у справах про порушення правил дорожнього руху іноземцями та особами без громадянства, розгляд справ про адміністративні правопорушення за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (ві-

деозапису). Інструкція також визначає деякі аспекти діловодства у справах про адміністративні правопорушення, зокрема: заповнення в письмовій формі протоколів про адміністративні правопорушення, постанов про притягнення до адміністративної відповідальності, тимчасових дозволів здійснюється чорнилом (пастою) чорного або синього кольору. Записи здійснюються розбірливим почерком; матеріали про адміністративні правопорушення, оформлені поліцейськими, у тому числі тимчасово вилучене посвідчення водія (у разі його вилучення), протягом однієї доби надсилаються до підрозділів адміністративної практики для подальшої їх реєстрації, опрацювання, внесення інформації до автоматизованого обліку, зберігання або надсилання до органів (посадових осіб), яким надано право накладати адміністративне стягнення; внесення інформації до автоматизованого обліку здійснюється протягом трьох днів з дати отримання матеріалів про адміністративні правопорушення підрозділами адміністративної практики; після внесення відповідної інформації до автоматизованого обліку матеріали про адміністративні правопорушення надсилаються до органів (посадових осіб), яким надано право накладати адміністративне стягнення, в десятиденний строк з дати отримання таких матеріалів підрозділами адміністративної практики; тимчасово вилучені документи повертаються за наявності підстав для повернення (постанова суду, довідка посадової особи органу кримінально-виконавчої інспекції, відповідний акт із відміткою посадової особи про усунення виявлених порушень та наявність документів, які підтверджують сплату штрафу) уповноваженими особами відповідних підрозділів поліції відповідно до чинного законодавства; матеріали про адміністративні правопорушення (сторінки яких нумеруються та прошиваються) зберігаються в підрозділах поліції за місцем прийняття рішення протягом трьох років з дня накладення адміністративного стягнення; матеріали справ про адміністративні правопорушення, повернуті судами для належного дооформлення, оформлюються уповноваженими підрозділами поліції в межах строків розгляду справи, але не пізніше десяти робочих днів з дня їх надходження, та надсилаються до відповідних судів.

4. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативно інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України» від 27 квітня 2020 року № 357

Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України встановлює порядок реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події, а також оперативного інформування в центральному органі управління поліції, міжрегіональних територіальних органах Національної поліції України, територіальних органах поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві, їх територіальних (відокремлених) підрозділах.

Дана Інструкція закріплює визначення таких понять, як-от: група реагування патрульної поліції (ГРПП), під якою розуміється наряд патрульної поліції у складі не менше двох поліцейських, які в зоні оперативного реагування виконують завдання із забезпечення публічної безпеки і порядку, взаємодії з населенням, безпеки дорожнього руху, запобігання правопорушенням або подіям та їх припинення, оперативного реагування на них; сектор реагування патрульної поліції (СРПП) — підрозділ патрульної поліції, який цілодобово забезпечує оперативне реагування на повідомлення про правопорушення або події, у межах компетенції здійснює їх розгляд, а також комплекс превентивних заходів шляхом патрулювання території обслуговування, виявлення та припинення правопорушень, застосування визначених законодавством поліцейських та інших заходів; оперативне реагування — скоординовані дії чергової служби, нарядів патрульної поліції, ГРПП та інших нарядів, спрямовані на організацію невідкладного прибуття працівників поліції до заявника або на вказане місце події з метою припинення правопорушення, установлення особи та затримання ймовірного правопорушника, збереження слідів правопорушення, а також надання допомоги потерпілим особам у межах повноважень поліції; реєстрація правопорушення або події — фіксація інформації про правопорушення або подію в системі «Інформаційний портал Національної поліції України» та/або журналах з присвоєнням записам порядкових номерів.

Також Інструкція закріплює порядок дій нарядів патрульної поліції, груп реагування патрульної поліції та інших нарядів поліції, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події,

в залежності від їх категорії, яка визначається з урахуванням отриманої від заявника (інших джерел) інформації про вид, ступінь тяжкості, стадію та наслідок правопорушення або події, їх завершеності (закінченості), часу, який минув після вчинення правопорушення або виникнення події, місця перебування правопорушника та його суспільної небезпеки. Зокрема, у разі отримання від диспетчера (оперативного чергового) завдання про здійснення реагування на правопорушення або події, які потребують негайного оперативного реагування, необхідно: 1) негайно виїхати на місце події (інше визначене диспетчером або оперативним черговим ГУНП місце); 2) за наявності планшетного пристрою проствавити в системі ІПНП відповідні відмітки про прийняття виклику, прибуття на місце події, закінчення виконання завдання, обставини правопорушення та результати реагування. Такі відмітки проставляються невідкладно після прийняття виклику, прибуття на місце події та після закінчення виконання завдання; 3) у разі введення в дію поліцейських (спеціальних) операцій («Грім», «Заручник», «Сирена») діяти відповідно до вимог Інструкції про організацію та порядок проведення поліцейських операцій щодо розшуку і затримання озброєних та інших осіб, які вчинили суспільно небезпечне діяння, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 жовтня 2017 року № 841/ДСК, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 15 листопада 2017 року № 1399/31267; 4) оцінити обстановку, доповісти диспетчеру про прибуття та (за можливості) обставини події, перекрити можливі шляхи відходу зловмисників, обмежити доступ сторонніх осіб до місця події; 5) про всі зміни, які пов'язані з учиненням правопорушення та відбуваються в присутності поліцейських, доповідати (за можливості) диспетчерові (у тому числі з використанням заздалегідь розроблених кодованих слів) та діяти за його вказівками; 6) при безпосередньому контакті зі зловмисниками, дотримуючись особистої безпеки, ужити заходів для припинення правопорушення та їх затримання; 7) у разі перебування на місці події декількох нарядів поліції поліцейські мають розташовуватися так, щоб бачити один одного і при застосуванні вогнепальної зброї не опинитися на лінії вогню; 8) при застосуванні зловмисником(-ами) вогнепальної зброї стосовно поліцейських останні уповноважені діяти відповідно до вимог статті 46 Закону України «Про Національну поліцію», знайти укриття, доповісти про ситуацію диспетчерові (оперативному черговому ГУНП) й чекати введення спеціальної поліцейської операції та прибуття на місце уповноважених для її проведення поліцейських.

Працівникам, що перебувають у складі наряду патрульної поліції, ГРПП, іншого наряду поліції, залученого до системи оперативного реагування, у разі отримання від диспетчера (оперативного чергового)

завдання про здійснення реагування на правопорушення або подію, які відпрацьовуються у звичайному режимі, необхідно: 1) негайно виїхати на місце події (інше визначене диспетчером або оперативним черговим ГУНП місце); 2) за наявності планшетного пристрою проставити в системі ІПНП відповідні відмітки про прийняття виклику, прибуття на місце події, закінчення виконання завдання, обставини правопорушення та результати реагування. Такі відмітки проставляються невідкладно після прийняття виклику, прибуття на місце події та після закінчення виконання завдання; 3) за наявності на місці події осіб, які потребують медичної допомоги, викликати екстрену медичну допомогу, до прибуття якої вживати невідкладних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя людини; 4) за наявності на місці події заявника (потерпілого) з'ясувати обставини правопорушення або події; 5) у разі підтвердження ознак учиненого кримінального правопорушення поінформувати диспетчера (оперативного чергового) про необхідність направлення СОГ та перебувати на місці події до її прибуття; 6) до прибуття СОГ забезпечити охорону місця події та слідів учиненого кримінального правопорушення, унеможливити доступ на місце події сторонніх осіб. За необхідності місце події огородити спеціальною стрічкою «поліція» та здійснювати заходи із забезпечення безпеки дорожнього руху. Після прибуття СОГ виконувати доручення старшого СОГ. У разі отримання нарядом поліції охорони до прибуття СОГ сигналу «Тривога» з об'єкта, що охороняється, повідомити про це диспетчера (оперативного чергового) для направлення на місце події найближчого наряду поліції, та здійснити негайне реагування на сигнал «Тривога»; 7) установити потерпілих, свідків або очевидців кримінального правопорушення, прикмети осіб, які підозрюються в його вчиненні, та вжити заходів для їх затримання. Про прикмети правопорушників, напрямки їх руху (марка, модель транспортного засобу, номерний знак, інші характерні ознаки), об'єкти посягання поінформувати диспетчера (оперативного чергового) для орієнтування інших нарядів поліції; 8) у разі реагування на правопорушення або подію, які не містять ознак кримінального правопорушення, невідкладно забезпечити збирання необхідних матеріалів перевірки; 9) якщо заяви і повідомлення про правопорушення або події не потребують додаткової перевірки, за наявності планшетного пристрою поліцейський повинен увести до системи ІПНП відомості про обставини події, ужиті заходи та зазначити, що звернення розглянуто на місці або відомості про подію не підтвердилися; 10) з'ясувати в заявника (потерпілого) абонентський номер та адресу електронної пошти, а також зручний для нього спосіб отримання відповіді про результати розгляду його заяви чи повідомлення.

Крім цього, Інструкцією визначається рекомендований час прибуття наряду поліції на місце події з моменту призначення наряду для реагування на правопорушення або подію (з урахуванням середньої швидкості руху автомобіля 40 — 50 км/год). Отже, у межах міста: до 7 хвилин — при перебуванні наряду в зоні оперативного реагування; до 10 хвилин — якщо залучено наряд з іншої (сусідньої) зони обслуговування; у сільській місцевості: до 20 хвилин — при перебуванні наряду в зоні оперативного реагування; до 40 хвилин — якщо залучено наряд з іншої дільниці. У разі ускладнення погодних умов, дорожньої обстановки та особливостей місцевості або інших непередбачуваних обставин загальний строк прибуття наряду поліції на місце вчинення правопорушення або події не повинен перевищувати часу, мінімально необхідного для подолання відстані від місця знаходження наряду поліції до місця події.

5. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події» від 08 лютого 2019 року № 100

Порядок регулює ведення в центральному органі управління поліцією, міжрегіональних територіальних органах поліції та їх територіальних (відокремлених) підрозділах, головних управліннях Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві, територіальних (відокремлених) підрозділах поліції єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події з використанням інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (ІТС ІПНП).

Уповноважена службова особа органу (підрозділу) поліції, відповідно до Порядку, після отримання заяви чи повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що вказують на вчинення кримінального правопорушення, зобов'язана внести відповідні відомості до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», а за відсутності технічних можливостей — до журналу єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події.

6. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису» від 18 грудня 2018 року № 1026

Інструкція регулює застосування органами, підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції автоматичної фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, доступ до відеозаписів працівників поліції та інших осіб, порядок зберігання, видачу та приймання технічних приладів і технічних засобів, а також зберігання, видалення та використання інформації, отриманої з цих приладів.

Застосування працівниками поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, здійснюється з метою: 1) попередження, виявлення або фіксування правопорушення; 2) охорони громадської безпеки та власності; 3) забезпечення безпеки осіб; 4) забезпечення публічної безпеки і порядку.

Під час здійснення нагляду за дорожнім рухом поліцейські, у тому числі, груп реагування патрульної поліції, використовують портативні відеореєстратори та відеореєстратори, встановлені на службових транспортних засобах.

Під час здійснення повноважень поліцейськими портативний відеореєстратор закріплюється на його форменому одязі на грудях (ближче до плечового суглоба) так, щоб не створювати перешкод діям поліцейського. У випадках, пов'язаних з необхідністю якісної фіксації подій, поліцейські можуть тримати портативний відеореєстратор у руках. Дозволяється закріплення портативного відеореєстратора на екіпіруванні (шоломі) або зброї, якщо їх конструкцією передбачені відповідні кріплення.

На службових транспортних засобах відеореєстратор може бути встановлений одночасно як усередині салону службового транспортного засобу, так і зовні для максимальної фіксації навколишньої обстановки, а також на внутрішній частині салону в спосіб, що не заважає огляду водія. Включення відеореєстратора поліцейським здійснюється з моменту початку виконання службових обов'язків або спеціальної поліцейської операції, а відеозапис ведеться безперервно до її завершення, при цьому в процесі включення відеореєстратора поліцейський переконується в точності встановлених на пристрої дати та часу. Залежно від наявних режимів відеореєстратора та освітлення відеозапис здійснюється у відповідному режимі денної або нічної зйомки. Відповідно до вимог Інструкції,

під час виконання своїх повноважень поліцейським забороняються: самовільне видалення відеозаписів з носіїв відеозапису, заміна цих носіїв, зміна їх системної дати та часу; примусове виключення відеореєстраторів, у тому числі на вимогу сторонніх осіб; перешкоджання здійсненню фото-і кінозйомки, відеозапису; використання носіїв відеозапису у випадках, не пов'язаних із здійсненням ними повноважень поліції; копіювання, передання інформації з відповідних носіїв стороннім особам.

7. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Порядку використання і зберігання транспортних засобів Національної поліції України» від 07 вересня 2017 року № 757

Порядок регулює правові відносини органів і підрозділів Національної поліції України, які мають на балансовому обліку та/або експлуатують транспортні засоби, у сфері придбання, використання, зберігання, технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів, розроблення заходів щодо забезпечення безаварійної експлуатації службового автотранспорту, організації контролю за дотриманням безпеки дорожнього руху штатними та позаштатними водіями.

Відповідно до Порядку, транспортні засоби, що використовуються співробітниками Національної поліції поділяються на господарчі (призначені для забезпечення господарської діяльності, перевезення вантажів, персоналу, доставки товарно-матеріальних цінностей) та оперативні (призначені для виконання органами поліції оперативних завдань).

Оперативні транспортні засоби залежно від характеру виконання службових завдань оснащуються спеціальними світловими та гучномовними пристроями, засобами глобальної системи позиціонування (GPS навігація), пристроями відеореєстрації (фіксації) та радіостанціями, комплектуються сигнальними конусами, мірними рулетками або лазерними дальномірами, огорожувальними стрічками, передбаченими правилами дорожнього руху дорожніми знаками 1.39 «Інша небезпека (аварійно-небезпечна ділянка)», 4.7 «Об'їзд перешкоди з правого боку», 4.8 «Об'їзд перешкоди з лівого боку», а також інформаційним таблом «Увага! Оформлення ДТП».

Наявні в підрозділах патрульної поліції службові велосипеди оснащуються багажником, сумкою на багажник, фарами та крилами (передніми/задніми), дзвоником, підніжкою, замком на раму та за необхідності кольорографічно оформлюються.

Також підготовка до використання транспортних засобів органів поліції у службових цілях включає: поставлення придбаних (отриманих)

транспортних засобів на балансовий (позабалансовий) облік, реєстрацію, віднесення до відповідних штатних груп (підгруп), закріплення за штатними та позаштатними водіями, обладнання (у разі необхідності) спеціальними світловими та гучномовними пристроями, нанесення кольорографічних схем (смуг, написів, емблем), установлення придатних для використання автомобільних шин відповідно до сезону, дотримання установлених норм експлуатації і витрат пально-мастильних матеріалів, забезпечення їх необхідною комплектацією згідно з Правилами дорожнього руху (придатними для використання автомобільними вогнегасниками, справними знаками аварійної зупинки, укомплектованими медичними аптечками з придатними для уживання медичними препаратами), оформлення необхідної дорожньої документації, справність агрегатів і механізмів (у тому числі стоянкового гальма, світлових приладів) та механічного спідометра (наявність пломб, цілісність скла, відсутність можливості доступу до лічильника одометра).

Використання транспортних засобів для виконання функцій, не пов'язаних із службовою діяльністю органів поліції, всупереч їх цільовому призначенню, штатній групі (підгрупі), у власних цілях, в інтересах сторонніх юридичних і фізичних осіб, а також понад установлені норми експлуатації заборонено.

8. *Наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції» від 09 листопада 2015 року № 1452/735*

Інструкція визначає процедуру проведення огляду водіїв транспортних засобів на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, та оформлення результатів такого огляду. Інструкція закріплює ознаки алкогольного та наркотичного сп'яніння, наявність яких є підставою для проведення огляду на стан сп'яніння. Огляд на стан сп'яніння проводиться: поліцейським на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціальних технічних засобів, дозволених до застосування МОЗ та Держспоживстандартом (у випадку, якщо мова йде саме про алкогольне сп'яніння); лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря — фельдшером

фельдшерсько-акушерського пункту, який пройшов спеціальну підготовку).

Також Інструкція закріплює бланки таких документів, як: акт огляду на стан алкогольного сп'яніння з використанням спеціальних технічних засобів; акт медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції; направлення на огляд водія транспортного засобу з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції; висновок щодо результатів медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Слід зауважити, що ця Інструкція не поширюється на проведення судово-медичної та судово-психіатричної експертиз.

3. ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ГРУП РЕАГУВАННЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Основною проблемою нормативно-правового забезпечення діяльності поліцейських груп реагування патрульної поліції Національної поліції України є відсутність відомчого нормативно-правового акту, який регламентує виконання конкретно визначених обов'язків підрозділами реагування патрульної поліції, окреслює їх завдання, функції під час несення служби щодо забезпечення безпеки дорожнього руху.

У зв'язку із цим, є необхідність у розробці та затвердженні відповідним наказом Міністерства внутрішніх справ України Інструкції з питань діяльності підрозділів реагування патрульної поліції Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Пропонується схвалити такий проект Інструкції.

Інструкція з питань діяльності підрозділів реагування патрульної поліції Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

1. Загальні положення

- 1.1. Інструкція з питань діяльності підрозділів реагування патрульної поліції Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (далі — Інструкція) регламентує діяльність підрозділів (секторів) реагування патрульної поліції (далі — СРПП) у сфері регулювання дорожнього руху та здійснення контролю за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками і правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі.

- 1.2. Інструкція розроблена відповідно до Законів України «Про Національну поліцію», «Про дорожній рух», Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення» від 17 грудня 2008 року № 1086, «Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання» від 17 грудня 2008 року № 1102, «Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду» від 17 грудня 2008 року № 1103, «Про Правила дорожнього руху» від 10 жовтня 2001 року № 1306.

2. Організація діяльності підрозділів реагування патрульної поліції

- 2.1. Працівники СРПП повинні мати необхідну професійну підготовку, високі моральні якості, бути дисциплінованими та пильними, стійко переносити труднощі, пов'язані зі службою, бути ввічливими й тактовними в спілкуванні з громадянами.
- 2.2. У своїй діяльності працівники СРПП керуються Конституцією України, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами Міністерства внутрішніх справ України та цією Інструкцією.
- 2.3. За невиконання покладених на них обов'язків і перевищення наданих їм прав працівники СРПП несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

3. Завдання та функції СРПП

- 3.1. Контроль за дорожнім рухом з метою забезпечення його безпеки.
- 3.2. Забезпечення безпечного й безперебійного руху транспортних засобів.
- 3.3. Профілактика, упередження та припинення кримінальних і адміністративних правопорушень у сфері дорожнього руху.
- 3.4. Здійснення провадження у справах про адміністративні порушення відповідно до чинного законодавства.
- 3.5. Забезпечення ефективного використання технічних приладів та технічних засобів, які використовуються при час контролю

- за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху.
- 3.6. Регулювання дорожнього руху, забезпечення організації руху транспортних засобів і пішоходів у місцях проведення аварійно-рятувальних робіт, масових заходів та під час виникнення заторових явищ.
 - 3.7. Виконання невідкладних заходів на місці ДТП, а також ужиття заходів до евакуації людей та надання їм першої медичної допомоги, сприяння в транспортуванні пошкоджених транспортних засобів.
 - 3.8. Здійснення спільно з іншими підрозділами Національної поліції розшуку транспортних засобів, водії яких залишили місця скоєння ДТП, та транспортних засобів, які викрадені або якими незаконно заволоділи в межах території обслуговування під час введення відповідного оперативного плану.
 - 3.9. Супроводження та забезпечення безперешкодного проїзду транспортних засобів, що використовуються для пересування осіб, стосовно яких здійснюється державна охорона, організованих груп дітей, що прямують до місць оздоровлення та у зворотному напрямку, небезпечних, великогабаритних вантажів, а також інших транспортних засобів та вантажів у порядку, визначеному чинним законодавством.
 - 3.10. Забезпечення безпеки дорожнього руху та охорони публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.
 - 3.11. Здійснення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, у тому числі тимчасове затримання транспортних засобів і доставлення їх на спеціальні майданчики чи стоянки.
 - 3.12. Облік, аналіз правопорушень та ДТП на території, що обслуговується.
 - 3.13. Надання практичної допомоги учасникам дорожнього руху.
 - 3.14. Контроль за утриманням автомобільних доріг, вулиць, дорожніх споруд та залізничних переїздів у безпечному для дорожнього руху стані, обладнанням вулиць і доріг технічними засобами регулювання дорожнього руху.
 - 3.15. Здійснення під час несення служби контролю за виконанням умов та порядку проведення ремонтно-будівельних та інших робіт на вулично-дорожній мережі, залізничних переїздах, а також здійснення невідкладних заходів під час виникнення небезпечних дорожніх умов.

- 3.16. Участь у запобіганні та розслідуванні правопорушень під час контролю за дорожнім рухом та забезпеченням публічної безпеки і порядку.

4. Організація взаємодії СРПП

- 4.1. СРПП вирішують поставлені перед ними завдання у взаємодії з іншими підрозділами Національної поліції, центральних органів виконавчої влади, службами з безпеки дорожнього руху підприємств, установ і організацій всіх форм власності, громадськими організаціями, діяльність яких пов'язана із забезпеченням безпеки дорожнього руху.
- 4.2. Організація взаємодії здійснюється шляхом оперативного реагування на правопорушення, виконання оперативних планів МВС, забезпечення участі в охороні публічної безпеки і порядку згідно з єдиною дислокацією сил і засобів та внесення пропозицій щодо змін у ній з урахуванням стану аварійності на закріпленій території.

5. **Обов'язки посадових осіб щодо керівництва СРПП (начальник та його заступники):**

- 5.1. Дії підпорядкованого особового складу.
- 5.2. Стан аварійності на території обслуговування.
- 5.3. Ефективне використання сил та засобів підпорядкованого підрозділу.
- 5.4. Розподіл функціональних обов'язків між своїми заступниками та іншими працівниками підрозділу.
- 5.5. Оперативне реагування на зміни в дорожній обстановці.
- 5.6. Належне виконання функціональних обов'язків підлеглим особовим складом.
- 5.7. Щоденну готовність особового складу до виконання завдань із забезпечення безпеки дорожнього руху.
- 5.8. Комплектування СРПП.
- 5.9. Організацію службової, бойової та фізичної підготовки підлеглих.
- 5.10. Матеріально-технічне забезпечення діяльності підрозділу.
- 5.11. Організацію та дотримання в підрозділі режиму секретності.
- 5.12. Дотримання особовим складом вимог чинного законодавства і службової дисципліни.
- 5.13. Організацію контролю за несенням служби особовим складом.
- 5.14. Виконання розроблених (затверджених) планів.
- 5.15. Вивчення та аналіз стану аварійності на закріпленій території.

- 5.16. Здійснення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, у тому числі тимчасове затримання транспортних засобів і доставлення на спеціальні майданчики або стоянки.
- 5.17. Ужиття необхідних заходів щодо оперативного маневрування підпорядкованими силами й засобами.
- 5.18. Розроблення графіків несення служби особовим складом та відпусток.
- 5.19. Організацію керування силами й засобами стройового підрозділу, забезпечення їх взаємодії з іншими підрозділами Національної поліції України.
- 5.20. Використання особового складу відповідно до службових обов'язків.
- 5.21. Проведення інструктажів особового складу перед заступанням на службу з поставленням кожному працівникові конкретних завдань відповідно до оперативної обстановки і в першу чергу — стану аварійності.
- 5.22. Прийом та аналіз результатів роботи особового складу.
- 5.23. Дотримання чинного законодавства при складанні адміністративних матеріалів підлеглими.
- 5.24. Роботу особового складу по «гарячих слідах» з розшуку водіїв, які зникли з місця ДТП, та транспортних засобів, якими незаконно заволоділи.
- 5.25. Вжиття заходів по нормалізації дорожнього руху під час виникнення у ньому перешкод, у тому числі й заторів.
- 5.26. Проведення навчання в системі службової підготовки, ужиття заходів щодо прищеплення навичок високої культури особовому складу.

6. Обов'язки працівників СРПП:

- 6.1. Досконало знати ПДР, цю Інструкцію, інші нормативно-правові акти у сфері безпеки дорожнього руху та свої функціональні обов'язки.
- 6.2. Перебувати на визначеному місці несення служби відповідно до поставлених завдань.
- 6.3. Постійно контролювати безперебійність радіозв'язку, а в разі його відсутності негайно вживати всіх можливих заходів щодо інформування про це чергової частини або безпосереднього керівника.
- 6.4. Дотримуватись встановленого порядку носіння однострою.
- 6.5. Постійно утримувати у належному стані спеціальні засоби захисту, елементи екіпірування, транспортні засоби та їх обладнання,

- технічні засоби та технічні прилади, які використовуються для фіксації правопорушень, засоби зв'язку, медичне устаткування для надання першої медичної допомоги учасникам дорожнього руху.
- 6.6. Організувати безпечний та безперешкодний дорожній рух.
 - 6.7. Знати оперативну обстановку, що доводиться на інструктажах, насамперед стан аварійності та злочинності на території обслуговування.
 - 6.8. Постійно контролювати дотримання учасниками дорожнього руху правил, норм і стандартів, діючих у сфері безпеки дорожнього руху.
 - 6.9. Упереджувати та припиняти кримінальні, а також адміністративні правопорушення, у межах своєї компетенції застосовувати до порушників заходи профілактичного та адміністративного впливу.
 - 6.10. За наявності інформації вживати заходів щодо попередження водіїв про небезпеку, яка виникла на шляху їх руху і яку вони не в змозі своєчасно виявити.
 - 6.11. Надавати у межах компетенції всебічну допомогу учасникам дорожнього руху.
 - 6.12. Проводити невідкладні заходи на місці ДТП, зокрема з надання першої медичної допомоги постраждалим від ДТП та з охорони місця ДТП до прибуття слідчо-оперативної групи.
 - 6.13. Надавати допомогу в безперешкодному проїзді транспортних засобів оперативних та аварійно-рятувальних служб у райони аварій, катастроф, пожеж, стихійних лих, інших надзвичайних подій.
 - 6.14. Зупиняти транспортні засоби у разі: якщо є інформація, що свідчить про порушення власником транспортного засобу митних правил, виявлені митними органами відповідно до Митного кодексу України, а саме: порушення строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту іншого транспортного засобу особистого користування, використання такого транспортного засобу для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, розкомплектування чи передачу у володіння, користування або розпорядження такого транспортного засобу особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту; якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб, який зареєстрований в іншій країні, не зареєстрований в Україні у встановлені законодавством строки чи перебуває на території України з порушенням строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту, чи використовується для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, чи переданий у володіння, користування або розпоряд-

- дження особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту.
- 6.15. Поінформувати водія про конкретну причину зупинення ним транспортного засобу з детальним описом підстави зупинки.
 - 6.16. Контролювати стан утримання вулиць, доріг і дорожніх споруд та їх освітленість, у разі виникнення загроз безпеці дорожньому руху вживати відповідні заходи реагування.
 - 6.17. Здійснювати контроль за виконанням умов забезпечення безпеки дорожнього руху при проведенні на вулицях і дорогах ремонтно-будівельних та інших робіт.
 - 6.18. У разі виникнення заторів, перешкод у русі транспорту негайно вживати заходів по встановленню їх причин та нормалізації дорожнього руху, у тому числі шляхом ручного регулювання.
 - 6.19. Бути культурним і ввічливим у спілкуванні з громадянами.
 - 6.20. Під час керування патрульним автомобілем безумовно дотримуватися Правил дорожнього руху та бути прикладом для інших учасників руху.
 - 6.21. Після закінчення несення служби доповідати безпосередньому начальникові про результати роботи.
 - 6.22. Під час несення служби нарядом у складі двох і більше працівників СРПП призначається старший ГРПП.
 - 6.23. Старший ГРПП забезпечує керівництво діяльністю наряду та несе персональну відповідальність за його дії в період несення служби і зобов'язаний:
 - 6.23.1. Організувати роботу ГРПП, доповідати керівнику СРПП, черговому про необхідність внесення змін у розстановку сил і порядок несення служби залежно від обстановки, яка склалася.
 - 6.23.2. Здійснювати контроль за правильністю ведення службової документації, якістю оформлення адміністративних матеріалів, матеріалів ДТП, своєчасно вживати заходів до усунення недоліків.
 - 6.23.3. Забезпечувати ефективне використання технічних приладів та засобів контролю за дотриманням водіями ПДР, ввіреного автотранспорту.
 - 6.23.4. Дотримуватись законності, не допускати її порушень іншими поліцейськими ГРПП.
 - 6.23.5. Організувати цілеспрямовану профілактичну роботу з учасниками дорожнього руху з метою запобігання порушень ПДР його учасниками.

7. Права працівників СРПП:

- 7.1. Вимагати від громадян і посадових осіб, які порушують вимоги ПДР та інших нормативно-правових актів у сфері безпеки дорожнього руху, припинення протиправної поведінки та усунення її наслідків.
- 7.2. Перевіряти у громадян при підозрі у вчиненні правопорушень документи, що посвідчують їх особу, а також документи, необхідні для з'ясування питання щодо додержання правил норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху.
- 7.3. Зупиняти транспортні засоби лише в разі: якщо водій порушив Правила дорожнього руху; якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу; якщо є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення; якщо транспортний засіб перебуває в розшуку; якщо необхідно здійснити опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути; якщо необхідно залучити водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод; якщо уповноважений орган державної влади прийняв рішення про обмеження чи заборону руху; якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху; порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв; якщо зупинка транспортного засобу, який зареєстрований в іншій країні, здійснюється з метою виявлення його передачі у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту; якщо є наявна інформація, яка свідчить про те, що водій або пасажир транспортного засобу є особою, яка самовільно залишила місце для утримання військовополонених.
- 7.4. Обмежувати або забороняти рух транспортних засобів і пішоходів на окремих ділянках вулиць і автомобільних доріг у випадках

- затримання правопорушників, при аваріях, інших надзвичайних обставинах, що загрожують життю і здоров'ю людей.
- 7.5. Забезпечувати направлення на медичний огляд водіїв за наявності підстав вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції згідно з ознаками такого стану, установленими пунктами 3, 4 глави 1 Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 № 1452/735, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 за № 1413/27858, та проведення огляду водія транспортного засобу з метою виявлення стану алкогольного сп'яніння із застосуванням відповідних спеціальних технічних засобів, затримувати, відстороняти від керування транспортними засобами осіб, які перебувають у стані сп'яніння, а також тих, які не мають посвідчення водія та реєстраційного документа на транспортний засіб, тимчасово затримувати транспортний засіб шляхом блокування або доставляння його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку.
 - 7.6. Використовувати технічні засоби та технічні прилади для виявлення та фіксації порушень ПДР. Отримані фактичні дані направляти за належністю чи використовувати при складанні адміністративних матеріалів.
 - 7.7. Вживати заходів профілактичного та адміністративного впливу за порушення законодавства у сфері безпеки дорожнього руху. Здійснювати в установленому законодавством порядку особистий огляд, перевірку речей, транспортного засобу і вантажу, вилучення речей і документів, адміністративне затримання.
 - 7.8. Вимагати від фізичних та юридичних осіб усунення порушень правил утримання та експлуатації автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів, обмежувати або забороняти проведення ремонтно-будівельних робіт та інших заходів на автомобільних дорогах, вулицях і залізничних переїздах, якщо при цьому не дотримуються вимоги із забезпечення безпеки дорожнього руху.
 - 7.9. При проведенні спеціальних заходів із супроводження посадових осіб, відносно яких здійснюється державна охорона, до їх закінчення припиняти проведення ремонтно-будівельних та інших робіт.

- 7.10. Забороняти експлуатацію транспортних засобів, які здійснюють перевезення пасажирів, без ліцензії, що підлягають обов'язковому технічному контролю, але не пройшли його, не мають номерних знаків, у конструкцію яких внесені зміни без відповідного дозволу, мають знищені, змінені або підроблені ідентифікаційні номери вузлів і агрегатів або державні реєстраційні номерні знаки, а також ідентифікаційні номери вузлів і агрегатів, які не відповідають записам у реєстраційних документах транспортного засобу.
- 7.11. Затримувати і доставляти в установленому законодавством порядку транспортні засоби для тимчасового зберігання на спеціальних майданчиках чи стоянках.
- 7.12. Вилучати в громадян та службових осіб предмети і речі, заборонені або обмежені в обігу, а також документи з ознаками підробки, що стосуються сфери безпеки дорожнього руху, з подальшою їх передачею за призначенням в установленому порядку.
- 7.13. Використовувати безперешкодно транспортні засоби, що належать підприємствам, установам, організаціям і громадянам (крім транспортних засобів дипломатичних, консульських та інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, транспортних засобів спеціального призначення), для проїзду до місця події, стихійного лиха, доставлення до лікувальних закладів осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги, або для доставлення правопорушників до підрозділу поліції.
- 7.14. Використання транспортних засобів, що належать підприємствам, установам і організаціям, здійснюється безкоштовно. Відшкодування збитків та витрат за використання транспорту громадян здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.
- 7.15. Застосовувати фізичну силу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю у випадках і в порядку, передбачених Законом України «Про Національну поліцію».

8. Підготовка та інструктаж ГРПП:

- 8.1. Підготовка та інструктаж ГРПП здійснюються відповідно до вимог нормативно-правових актів МВС та Національної поліції.
- 8.2. Інструктаж нарядів в робочі дні проводить начальник територіального відділу поліції (ТВП) або особа, яка виконує його обов'язки, та відповідальний по ТВП (начальник СРПП), у вихідні та святкові дні — відповідальний по ТВП (начальник СРПП).
- 8.3. Особи, призначені в наряд ГРПП для несення служби, прибувають до підрозділу не пізніше ніж за 30 хвилин до початку інструктажу.

- 8.4. Поліцейські ГРПП, які заступають у наряд, повинні знати:
- заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю і боеприпасами;
 - підстави застосування вогнепальної зброї, спеціальних засобів та фізичної сили;
 - оперативну обстановку на закріпленій території;
 - розстановку нарядів поліції на території обслуговування підрозділу, характеристику зони оперативного реагування та умови несення служби в ній, позивні або контактні телефони нарядів, які несуть службу в суміжних зонах оперативного реагування;
 - вимоги законодавства, яке регламентує діяльність Національної поліції України;
 - комплектність, технічні характеристики та порядок використання технічних засобів та технічних приладів, які застосовуються для виявлення та фіксації порушень правил дорожнього руху.
- 8.5. Поліцейські ГРПП, які заступають на службу, повинні мати: охайний зовнішній вигляд; справне спорядження; однострій за сезоном; світловідбиваюче екіпірування; спеціальний жетон; вогнепальну зброю; сигнальний диск з червоним сигналом чи світлоповертачем та інші спеціальні технічні засоби; перелік транспортних засобів, що перебувають у розшуку; службове посвідчення поліцейського та посвідчення водія; бланки протоколів про адміністративне правопорушення, постанов по справі про адміністративне правопорушення, тимчасових дозволів на право керування транспортними засобами та інших необхідних процесуальних документів; авторучку, олівець, лінійку (рулетку), свисток, кишеньковий ліхтарик; ПДР; КУпАП, службову сумку.

9. Організація та порядок несення служби ГРПП:

- 9.1. Основними формами несення служби ГРПП є:
- 9.1.1. Патрулювання на транспортних засобах.
 - 9.1.2. Піше патрулювання.
 - 9.1.3. Несення служби на дорожніх станціях патрульної поліції.
 - 9.1.4. Здійснення регулювання дорожнього руху.
 - 9.1.5. Супроводження транспортних засобів.
- 9.2. Контроль за дотриманням ПДР здійснюється з використанням транспортних засобів чи в пішому порядку.
- 9.3. Під час несення служби на транспортних засобах застосовуються такі тактичні способи:
- 9.3.1. Рух у потоці транспортних засобів.

- 9.3.2. Розміщення патрульного автомобіля на аварійно-небезпечних ділянках вулично-дорожньої мережі або в місцях концентрації ДТП (для усунення небезпеки та з метою припинення порушень ПДР водіями і пішоходами). Забороняється використання такого тактичного способу на автомобільних дорогах державного значення поза межами населених пунктів.
- 9.3.3. Розташування патрульного автомобіля в місцях його найкращої видимості для всіх учасників дорожнього руху з одночасним пішим переміщенням поліцейського до найбільш напружених ділянок руху.
- 9.4. Піше патрулювання поліцейськими ГРПП застосовується з метою забезпечення безпеки дорожнього руху на невеликих за протяжністю, напружених за інтенсивністю та небезпечних за аварійністю ділянках вулично-дорожньої мережі населених пунктів та під час проведення спеціальних заходів.
- 9.5. При несенні служби на дорожніх станціях патрульної поліції, участі в проведенні цільових заходів (операцій, відпрацювань, оперативних планів) поліцейськими ГРПП особлива увага приділяється:
 - 9.5.1. Забезпеченню оперативного реагування на повідомлення про кримінальні правопорушення.
 - 9.5.2. Виявленню транспортних засобів, які перебувають у розшуку або якими незаконно заволоділи, та встановленню причетних до таких заволодінь осіб.
 - 9.5.3. Затриманню транспортних засобів, що використовувалися при скоєнні кримінальних правопорушень, транспортних засобів, які зникли з місць ДТП.
 - 9.5.4. Протидії нелегальній міграції.
 - 9.5.5. Наданню всебічної практичної допомоги учасникам дорожнього руху у межах своєї компетенції.
- 9.6. Основними методами несення служби є:
 - 9.6.1. Контроль за дотриманням ПДР. Контроль за дотриманням ПДР учасниками дорожнього руху здійснюється шляхом спостереження, у тому числі з використанням спеціальних технічних засобів, які мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.
 - 9.6.2. Регулювання дорожнього руху. Регулювання дорожнього руху — це дії, які застосовуються з метою усунення перешкод у русі, надання можливої допомоги учасникам руху в місцях тимчасових заторів, де трапилося стихійне лихо або ДТП, при забезпеченні проведення масових та спеціальних заходів, при несправній світлофорній сигналізації тощо. До таких дій належить регулю-

вання дорожнього руху за допомогою жестів (руками, жезлом або диском з червоним світлоповертачем) та свистка.

- 9.6.3. Застереження учасників дорожнього руху від порушень ПДР. Застереження учасників дорожнього руху є впливом на їх поведінку самим перебуванням поліцейського на найбільш напруженій ділянці маршруту, на місці пригоди або стихійного лиха, а також за допомогою роз'яснення водіям ПДР при зупиненні транспортних засобів.
- 9.6.4. Втручання при правопорушеннях. Втручання при правопорушеннях полягає в реагуванні на дії громадян шляхом застосування поліцейських заходів з метою забезпечення безпеки дорожнього руху.
- 9.7. Вимога про зупинку транспортного засобу подається поліцейським за допомогою: сигнального диска з червоним сигналом чи світлоповертачем або руки, що вказує на відповідний транспортний засіб та подальше місце його зупинки; увімкненого пробліскового маячка синього і червоного або лише червоного кольору та (або) спеціального звукового сигналу; гучномовного пристрою; спеціального табло, на якому зазначається вимога про зупинку транспортного засобу.
- 9.8. При зупинці транспортного засобу повинна враховуватись дорожня обстановка, безпека інших учасників дорожнього руху. Для припинення правопорушення у виключних випадках (достатні підстави вважати, що водій підозрюється у скоєнні злочину, залишив місце ДТП, створює аварійні ситуації іншим учасникам руху) дозволяється зупинка у місцях, заборонених ПДР, крім залізничних переїздів.

10. Зупинка транспортних засобів поліцейськими СРПП:

- 10.1. Підстави для зупинки транспортного засобу:
- якщо водій порушив Правила дорожнього руху;
 - якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу;
 - якщо є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення;
 - якщо транспортний засіб перебуває в розшуку;

- якщо необхідно здійснити опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути;
 - якщо необхідно залучити водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод;
 - якщо уповноважений орган державної влади прийняв рішення про обмеження чи заборону руху;
 - якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху;
 - порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв;
 - якщо зупинка транспортного засобу, який зареєстрований в іншій країні, здійснюється з метою виявлення його передачі у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту;
 - якщо є наявна інформація, яка свідчить про те, що водій або пасажир транспортного засобу є особою, яка самовільно залишила місце для утримання військовополонених.
- 10.2. Поліцейський зобов'язаний зупиняти транспортні засоби у разі:
- якщо є інформація, що свідчить про порушення власником транспортного засобу митних правил, виявлені митними органами відповідно до Митного кодексу України, а саме: порушення строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту іншого транспортного засобу особистого користування, використання такого транспортного засобу для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, розкомплектування чи передачу у володіння, користування або розпорядження такого транспортного засобу особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту;
 - якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб, який зареєстрований в іншій країні, не зареєстрований в Україні у встановлені законодавством строки чи перебуває на території України з порушенням строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту, чи використову-

ється для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, чи переданий у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту.

- 10.3. Поліцейський зобов'язаний поінформувати водія про конкретну причину зупинення ним транспортного засобу з детальним описом підстави зупинки, визначеної у цій статті.

11. Порядок зупинки транспортного засобу:

- 11.1. При виборі місця зупинки транспортного засобу поліцейський повинен враховувати дорожню обстановку, вид та стан транспортного засобу і вантажу, що перевозиться, тощо.
- 11.2. Вимога про зупинку транспортного засобу подається поліцейським у зрозумілій для водія формі за допомогою: сигнального диска з червоним сигналом чи світлоповертачем або руки, що вказує на відповідний транспортний засіб та подальше місце його зупинки; увімкненого пробліскового маячка синього і червоного або лише червоного кольору та (або) спеціального звукового сигналу; гучномовного пристрою; спеціального табло, на якому зазначається вимога про зупинку транспортного засобу.
- 11.3. Після повної зупинки транспортного засобу поліцейський повинен підійти до водія з дотриманням заходів особистої безпеки.
- 11.4. Під час звернення до учасників дорожнього руху поліцейський зобов'язаний: привітатися, чітко й зрозуміло назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією, не випускаючи його з рук, повідомити про причину зупинки транспортного засобу, суть скоєного правопорушення у випадку його вчинення та висловити вимогу про пред'явлення водієм для перевірки посвідчення на право керування транспортним засобом, реєстраційного документа на транспортний засіб та поліса (сертифіката) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

12. У разі наявності підстав вважати, що транспортний засіб використовується у протиправних цілях або при невиконанні особою, що керує транспортним засобом, вимоги поліцейського про зупинку транспортного засобу, допускається його переслідування.

13. Під час переслідування транспортних засобів поліцейські ГРПП:

- 13.1. Доповідають диспетчеру про початок переслідування; його причину; марку, модель, колір, номерний знак транспортного засобу, що переслідується, особливі прикмети автомобіля, водія або пасажирів; видимі технічні пошкодження чи несправності. Передають диспетчеру інформацію про місцезнаходження та маршрут руху транспортного засобу, який переслідується з мінімальним інтервалом.
- 13.2. Постійно тримають увімкненими ближнє світло фар, спеціальні звукові і світлові сигнали, встановлені на патрульному автомобілі.
- 13.3. Використовуючи гучномовний пристрій патрульного автомобіля, повторюють вимогу про зупинку транспортного засобу та попереджають інших учасників дорожнього руху про можливу небезпеку.
- 13.4. Для забезпечення максимальної безпеки інших учасників дорожнього руху обирають безпечну швидкість руху автомобіля виходячи з конкретних умов.
- 13.5. Після зупинки транспортного засобу, що переслідувався, негайно доповідають диспетчеру про результати переслідування, місце закінчення, необхідність залучення інших нарядів поліції, надання медичної допомоги.

14. У взаємовідносинах з учасниками дорожнього руху поліцейський ГРПП має дотримуватись Правил етичної поведінки поліцейських, затверджених Наказом Міністерства внутрішніх справ України 09.11.2016 № 1179 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.12.2016 № 1576/29706.

15. Для зниження рівня небезпечних факторів, що впливають на виникнення загроз життю і здоров'ю поліцейських та учасників дорожнього поліцейським ГРПП рекомендується дотримуватися заходів безпеки:

- 15.1. Під час несення служби в межах смуг відведення автомобільних доріг незалежно від часу доби бути одягнутим у світловідбиваючий одяг (жилет).
- 15.2. Під час руху на службовому транспортному засобі суворо дотримуватися Правил дорожнього руху.
- 15.3. Для здійснення контролю за дорожнім рухом вибирати місце несення служби таким чином, щоб знаходитися в межах чіткої

видимості для всіх учасників дорожнього руху і мати можливість для своєчасного припинення правопорушення.

- 15.4. Здійснювати зупинку транспортних засобів за допомогою: сигнального диска з червоним сигналом чи світлоповертачем з використанням поданого свистком сигналу для привертання уваги учасників дорожнього руху; увімкненого пробліскового маячка синього і червоного або лише червоного кольору та (або) спеціального звукового сигналу; гучномовного пристрою; спеціального табло, на якому зазначається вимога про зупинку транспортного засобу. При цьому слід враховувати швидкість руху, тип, габарити, вагу транспортного засобу, стан дорожнього покриття, інтенсивність та щільність транспортного потоку.
Темної пори доби вибирати для зупинення транспортного засобу найбільш освітлені ділянки дороги, а в разі неможливості використовувати світло фар патрульного транспортного засобу та спеціальних світлових сигнальних пристроїв.
- 15.5. Після зупинення транспортного засобу розташовувати патрульний автомобіль позаду зупиненого.
- 15.6. Проводити перевірку документів та розбір правопорушення лише на тротуарі чи узбіччі дороги (вулиці), острівці безпеки під прикриттям автомобіля. Службовий автомобіль при цьому необхідно ставити також на тротуарі чи узбіччі дороги (вулиці) за умови дотримання ПДР.
- 15.7. Вихід поліцейського на проїзну частину здійснювати лише для виконання регулювальних дій, огляду місця ДТП та надання допомоги учасникам дорожнього руху. За можливості уникати виходу на слизькі ділянки дорожнього покриття.
- 15.8. Після зупинки транспортного засобу доцільно:
 - 15.8.1. Наближаючись до зупиненого автомобіля, перевірити, чи зачинена кришка багажника, оглянути салон автомобіля, темної пори доби освітити салон електричним ліхтариком або запропонувати водієві ввімкнути освітлення салону.
 - 15.8.2. При перевірці документів знаходитися біля зупиненого транспортного засобу збоку, щоб виключити можливість нанесення удару при різкому відкритті дверей або раптового початку руху.
 - 15.8.3. У разі знаходження водія поруч з поліцейським обирати позицію, що забезпечує постійний контроль за діями водія, пасажирів та рухом транспортних засобів. Інші поліцейські, що знаходяться у складі наряду, повинні займати положення, що дозволяє забезпечувати взаємну страховку та виключає у випадку застосування зброї ураження працівника, що страхується.

- 15.8.4. Не стояти безпосередньо перед або за зупиненим транспортним засобом, спиною до учасників дорожнього руху та руху транспортних засобів.
- 15.9. При оформленні ДТП рекомендується дотримуватися наступних заходів безпеки:
 - 15.9.1. Незалежно від часу доби працівники, які проводять оформлення матеріалів ДТП, мають бути одягнуті в одяг зі світловідбиваючими елементами (жилети).
 - 15.9.2. Протягом усього часу перебування на місці ДТП на патрульному транспортному засобі мають бути увімкнені пробліскові маячки синього кольору та аварійна світлова сигналізація.
 - 15.9.3. Визначити межі місця ДТП та виставити сигнальні конуси для їх позначення. При цьому протяжність зони оформлення ДТП повинна бути мінімальною і забезпечувати безпеку осіб, що здійснюють роботи на місці ДТП, а також безпечний режим руху пішоходів і транспортних засобів.
 - 15.9.4. Із застосуванням технічних засобів організації дорожнього руху (ТЗОДР) забезпечити огороження місця ДТП та впровадити тимчасової зміни порядку організації дорожнього руху. При цьому ТЗОДР доцільно встановлювати, починаючи з найбільш віддалених від місця ДТП, у такій послідовності:
 - 15.9.4.1. Попереджувальний дорожній знак 1.38 «Затори в дорожньому русі» встановлюються поза населеними пунктами на відстані 150-300 м, у населених пунктах на відстані 50-100 м до місця ДТП. Знак розміщують на узбіччі якомога ближче до краю проїзної частини. У разі наявності двох і більше смуг руху в одному напрямку та розташуванні місця ДТП ближче до середини проїзної частини дорожній знак 1.38 встановлюють на осі дороги.
 - 15.9.4.2. У разі необхідності заборони руху усіх користувачів доріг встановлюється дорожній знак 3.43 «Небезпека».
 - 15.9.4.3. Інформаційні табло «Увага! Оформлення ДТП».
 - 15.9.4.4. Наказові дорожні знаки 4.7 «Об'їзд перешкоди з правого боку», 4.8. «Об'їзд перешкоди з лівого боку».
 - 15.9.4.5. Конуси сигнальні встановлюються для позначення траєкторію руху транспортних засобів на під'їзді до місця ДТП.
 - 15.9.4.6. Пробліскові маячки жовтого кольору (можуть встановлюватись одночасно з ТЗОДР, на яких вони закріплюються).
 - 15.9.4.7. Огороджувальна стрічка. Огороджувальна стрічка може використовуватись для огороження тієї частини місця ДТП, яка поширюється за межі проїзної частини на тротуар,

а також в інших випадках, коли необхідно унеможливити рух пішоходів у місці ДТП.

- 15.9.5. Демонтаж ТЗОДР здійснюють у зворотній послідовності (від найближчих до найвіддаленіших від місця ДТП) після проведення всіх необхідних робіт на місці ДТП.

ВИСНОВКИ

Діяльність підрозділів реагування патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху є важливим елементом системи запобігання дорожньо-транспортного травматизму в Україні, адже саме на території обслуговування цих підрозділів відбувається близько 40% ДТП з постраждалими та/або травмованими від загальної кількості автомобільних аварій.

Однак стан нормативно-правового врегулювання цієї діяльності на підзаконному рівні залишається недостатнім. Потребує подальшого вдосконалення система відомчих нормативних актів, що впорядкують роботу поліцейських груп реагування патрульної поліції.

Ваговим кроком для поліпшення діяльності поліцейських ГРПП має стати ухвалення Інструкції з питань діяльності підрозділів реагування патрульної поліції Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Зазначеною інструкцією пропонується визначити принципові аспекти організації діяльності підрозділів реагування патрульної поліції, завдання та функції цих підрозділів, обов'язки керівників щодо управління секторами реагування патрульної поліції, права та обов'язки поліцейських ГРПП, порядок несення служби ГРПП, рекомендації щодо заходів особистої безпеки поліцейських під час виконання службових завдань тощо.

Чітке усвідомлення керівниками та підлеглими поставлених завдань, способів і методів їх виконання та безумовне дотримання унормованих правил поведінки забезпечить належний стан організації службової діяльності поліцейських ГРПП із забезпечення безпеки дорожнього руху, що матиме позитивний вплив на рівень аварійності на території обслуговування зазначених підрозділів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 14.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Дата оновлення: 05.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
4. Про дорожній рух : Закон України від 30.06.1993 р. № 3353-XII. Дата оновлення: 01.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
5. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05.04.2001 р. № 2344-III. Дата оновлення: 23.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
6. Про автомобільні дороги : Закон України від 08.09.2015 р. № 2862-IV. Дата оновлення: 19.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-15#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
7. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. Дата оновлення: 18.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
8. Про Правила дорожнього руху : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306. Дата оновлення: 11.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
9. Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1086. Дата оновлення: 14.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1086-2008-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
10. Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1102. Дата оновлення: 16.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.10.2023).

11. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1103. Дата оновлення: 25.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
12. Про затвердження зразків бланків і технічних описів бланків національного та міжнародного посвідчень водія, свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, тимчасового реєстраційного талона транспортного засобу та зразка розпізнавального автомобільного знака України та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 р. № 844. Дата оновлення: 14.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/844-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
13. Деякі питання ведення обліку дорожньо-транспортних пригод : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 424. Дата оновлення: 11.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/424-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
14. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 р. № 1376. Дата оновлення: 24.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
15. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Адміністративна практика» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13.03.2023 р. № 180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0727-23#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
16. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2015 р. № 1395. Дата оновлення: 31.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
17. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 р.

- № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
18. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 р. № 100. Дата оновлення: 15.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
19. Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 р. № 1026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
20. Про затвердження Порядку використання і зберігання транспортних засобів Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.09.2017 р. № 757. Дата оновлення: 31.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1198-17#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
21. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : Наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 р. № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text> (дата звернення: 18.10.2023).
22. Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції : Наказ Національної поліції України від 06.11.2015 р. № 73 (зі змінами)). URL: <https://www.npu.gov.ua/acts/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-departament-patruлноyi-sluzhbi-zi-zminami> (дата звернення: 18.10.2023).
23. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / О. В. Кузьменко та ін. ; за заг. ред. О. В. Кузьменко. Київ : ЦУЛ, 2016. 388 с.
24. Забезпечення Національною поліцією безпеки дорожнього руху: правові та організаційні аспекти : метод. рекоменд. / В. І. Варивода та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 110 с.
25. Салманова О. Ю. Адміністративно-правові засоби забезпечення міліцією безпеки дорожнього руху: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Харків, 2002. 225 с.

26. Хом'як Я. І. Становлення і розвиток органів Державної автомобільної інспекції МВС України (1936-2000 рр.) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Львів, 2002. 189 с.
27. Козар Д. Безпека та сутність безпеки дорожнього руху // Підприємництво, господарство і право. 2019. № 12. С. 176-180.
28. Скрипка Є. Забезпечення безпеки дорожнього руху як складова частина забезпечення безпеки на автомобільному транспорті // Підприємництво, господарство і право. 2019. № 3. С. 174-178.
29. Підрозділи реагування Національної поліції України. Штатна чисельність підрозділів реагування ГУНП в областях. Відповідь Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України від 14.06.2023 р. № 20/3/02-31зі на запит Пилипенко Є. О.
30. Конкурс № 7821 на посаду «Поліцейський сектору реагування патрульної поліції у ГУНП в Запорізькій області». Національна поліція України. Система відбору кадрів. URL: https://nabir.np.gov.ua/index.php?r=recruitment/process_recruitment&id=7821
31. Конкурс № 7836 на посаду «Поліцейський сектору реагування патрульної поліції у ГУНП у Вінницькій області». Національна поліція України. Система відбору кадрів. URL: https://nabir.np.gov.ua/index.php?r=recruitment/process_recruitment&id=7836

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Червінчук Андрій Васильович — завідувач науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший дослідник

Пилипенко Євгенія Олексіївна — старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший дослідник

Атаманенко Юлія Юріївна — старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат технічних наук, старший дослідник

Наукове видання

Червінчук А. В., Пилипенко Є. О., Атаманенко Ю. Ю.

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ РЕАГУВАННЯ
ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ**

Науково-практичні рекомендації

Підписано до друку 21.12.2023. Гарнітура Bressay.

Формат 60×84 1/16.

Папір офсетний. Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 3.95.

Наклад 300 прим

Редакційна підготовка та друк ТОВ ВД «Дакор»

Свід. ДК № 4349 від 05.07.2012

☎ +38(067) 153-96-73; ✉ vd_dakor@ukr.net 🌐 www.dakor.kiev.ua

📍 03057, м. Київ, просп. Берестейський, 56